

Michael Kocáb

Ministr pro lidská práva

TISKOVÁ ZPRÁVA (155)

Strategie boje proti sociálnímu vyloučení: realizace bude znamenat do 10 let snížení počtu vyloučených o cca 20-30%

Ministr pro lidská práva Michal Kocáb představil na jednání vlády (23. listopadu 2009) návrh Strategie boje proti sociálnímu vyloučení, jejíž zpracování mu vláda uložila na počátku roku. Strategie formuluje politiku začleňování obyvatel vyloučených lokalit do české společnosti, do její sociální a ekonomické struktury, a způsob uplatnění strategie v časových horizontech. Na základě kritické analýzy charakterizuje Strategie sociální vylučování jako závažné narušení soudržnosti české společnosti a ukazuje na jeho závažné makroekonomické, společenské a regionální důsledky.

Strategie dokládá naléhavost zásadních kroků v této oblasti, kde nelze očekávat spontánní vyřešení problému, ale naopak další zhoršování a vyhrocení problémů pro celou českou společnost. Závažné je, že sociální vyloučení má etnický až rasový obsah, zasahuje podstatnou část romské menšiny, je spojeno s expandující kriminalitou, vytváří rizika etnických konfliktů a podhoubí extremismu.

Z předpokládaného celkového počtu romských obyvatel ve výši cca 180 tis. žije zhruba polovina ve vyloučených lokalitách. Problémy se koncentrují do strukturálně zaostalých regionů s vážnými důsledky pro značnou část obyvatel těchto regionů.

Potvrzuje se silná tendence k mezigeneračnímu přenosu sociálního vyloučení na děti vyrůstající ve vyloučených enklávách, a tím zafixování nebo zhoršení stavu v další generaci. Romské děti mají pouze poloviční šanci oproti ostatním na úspěšné ukončení základní školy; ještě nižší šance na získání kvalifikace a úspěšný vstup na pracovní trh. Školám se dosud nedaří silné sociální znevýhodnění překonat a zlepšit vyhlídky dětí z vyloučených romských rodin. Ve školství však strategie zdůrazňuje jeden ze dvou hlavních nástrojů změny.

Strategie navrhuje selektivní diferenciaci podpory v závislosti na spolupráci jak vůči jednotlivcům a rodinám, tak vůči samosprávám a obcím, na místo plošného a kolektivního přístupu. Zdůrazňuje potřebu řešit příčiny vyloučení a budoucích problémů a nikoliv jen jejich důsledky. To se týká zejména zesilování tlaku k plnění běžných standardů a povinností ve

výchovné, sociální, vzdělávací i pracovní sféře, včetně sankcí a vytvoření podmínek pro prostorovou mobilitu nabídkou levného sociálního bydlení.

Pro úspěch navrhované strategie je důležité to, že podpora investic do komplexního strukturálního rozvoje dotčených regionů se musí týkat všech obyvatel a neomezovat rozvojové impulsy pouze na romskou populaci a lokality.

Finanční náklady integrační strategie budou zlomkem současných mandatorních výdajů na stabilizaci a tlumení problémů, budou rozloženy v čase a jejich integrační efekty budou přímo snižovat mandatorní výdaje. V tomto smyslu je integrační strategie investic do budoucího snižování dnešních masivních výdajů. Navrhovaná strategie respektuje pohled české veřejnosti, její očekávání i představy o postupu.

Realizace strategie, která bude předmětem dalšího jednání, by měla přinést obrat v horizontu do 5 let a v horizontu 10 let snížení počtu vyloučených o cca 20-30%.

V Praze, 23. listopadu 2009